

idékő fogva szent imádatl függtek a régi, káros és avult szokásokon az illetők, kiknek rég kötelességek lett volna már a gyönyörű puszták nemcsak megmenteni, hanem szakfériakkal szövetkezve, a mennyiben azt a földtani viszonyok nem akadályozták, paradicsomná átvárásolni.

A Hortobágyon legeltetés joga ki van szabva minden debreczeni polgárra, birtokának nagy, vagy kicsiny voltához mérten, de ezen jog csak azon esetben marad meg, ha az illető saját marháját hajtatja ki a legelőre, ha nem lenne marhája, az esetben megszűnt a jog, mert azt értékesíteni avagy feles számú jusszággal bíró polgártársára átruházni tilos. E szabály által kétségkívül azon legkevesebb némes, de valószínűleg önző cél szándékoltatik elérteni, hogy Péter nem hajtván legeltetésre marhát, Pál marhának annál több fog jutni stb. Ezen cél azonban nem érhető el, nyilvános titok lévén, hogy egy kis családoscska segédlete mellett, mely mennyiségű szabályellenes legeltetés történik évről évre; mert annak ellenőrzése alaposan nem eszközölhető.

Sovány és drága legelőt nyújt már a Hortobágy terület. Drágát magas, nagy adójánál fogva, soványt, mert a pásztorok a marhák s juhok trágyáját rendszeresen felültetik, vagy eladják, vagy pedig saját használatukra elszállítják, mert rég kifogyott már a termő erő, azon két vagy három hüvelyknyi felületből, melyben az egyedül uralkodó tippan gyökei elágazva vannak; ritkán, s mintegy almanyi gyümölcsei magasan kiállva vannak a földből, és keserve-sen tengetik növényültüket.

Száraz napokban pedig felporhanyósítja a tengerdek marha körme a talajt, és porrá vált földet a puszták szele tova sodorván, a tippancsomócskák közt k s apró gödröcskék képződnek, melyekből rendkívül esős évben borsikák, korpaúf, csalán, szamártyóvis és a búrjankának több válfaja nő ki, melyek legeltetésre épen nem alkalmasak. Nyáron, midőn a napok hosszúk és hőségesek, ha széttétek az ember, borzalommal kénytelen elfordulni e tájról, halván a szerencsétlen szarvasmarhák buszúgéseit, s látván az éhségtől elcsigázottak küzdéseit, a midőn a lovak hulladékaik megverekesnek borzasztó éhük csilapítására, már nem találva egyebet. Mi lehetne természetesebb, minthogy az eféle legelőt elcsatnyult vén barnoknak nagyobb részét, székezen kell aztán hazaszállítani.

Van-e ebben haszon? Gyarapodunk-e az így nemü gazdálkodás által? Mi az ellenkező állítást bátorodunk kockázatni, annyira, hogy hihetni véljük, miszerint, ha egy bőhéri állomás nyitnánk, legalább is ötven foyalmos érkeznék reá; de azt határozottan tagadjuk, hogy olyan tollatlan kéltábra pazarlana a nap jótékony sugarát; ki a fenitirt barmaszat hasznos voltának bebizonyítását megkísérli törekedni.

zatlan színű; ujat pedig még eddig nem tűzött ki, mely alá egy tekintélyes párt gyülekezhetnék. Így aztán a Coup d'Etat embryójából csak — egér válhatnék.

Ha azonban Sennyei határozott színű lobogót tűz ki, akkor meglehet, sikerülend Sennyeinek a jelenlegi jobboldal harcosáiból tábor alakítania, mely az ellenzékkel a kormányra jutathatásért heves küzdelmet vívhatna.

Az azonban nem tudjuk elképzelni, hogy Sennyei báró, azon az övényen, melyet Tisza Kálmán jelölne neki meg, a koalíció nyitjára tálljon. Ha ellenben Tisza Kálmán lenne engedékeny sok tekintetben ily szövetség létrehozása céljából: nem sokat érünk vele, annyiért alakulhatna ugyan ekép egy lágymeleg ellenszék, minélután a kormányképesség is meglenne, — de e süteből nem kérünk; s balközép már különben is nagyon letért ama kiinduló ponttól, melyen eredetileg állott. Még inkább elfordulni attól, — semmi esetre nem lenne üdvös. Inkább az ellenzék arányátok szövetkezzenek.

Egyébiránt, mi idő előtti dolognak tartjuk a szövetségkeresgélést a választások befejezése előtt.

Akkor majd megvárjuk, vajon szükséges lesz-e, kiknek s kik ellen szövetkezniök? s különösen kell-e egy Tisza-Sennyei koalíció?

Külföld.

Berlinben az egyházi törvényszék folyó hó 4-én Padernorn Márton püspököt, ki sem személyesen, sem képviselője által nem jelent, hivatalvesztésre ítélte. — A birodalmi gyűlés tegnapelőtt tartott ülésében a polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslat nagy többséggel elfogadtatott, azon záradékkal, hogy a törvényrendelet a keresztelésre és esketésre vonatkozó egyházi kötelességeknél nem vág utjába.

Az új spanyol király Alfonz trónra lépését a schweizeri spanyol követ Bernben hivatalosan tudatta. A francia külügyminiszter látogatást tett Alfonznál Párizsban. Alfonz tegnap volt innen elutazandó Spanyolországba. A francia kormány általi elismertetése bizonyosnak mondható. — Ledru-Rollin temetésén ropant néptömeg gyűlt össze; rendtelenség azonban nem történt; zajosan hangzott ismétlenül az: „Éljen a köztársaság!”

Olaszországban számos forradalmi társaság működik, s a kormány erőlyes intézkedéseket tett a lehető rendetlenkedések megállítására.

Színházi szemle.

— Tegnap adott: „Huzsárcsinny” eredeti népszimű dalokkal és táncokkal, Vahot Imréről.

E reggeli kedélyes darab most is jó hangulatban tartja a közönséget. A szereplők egyenként és összesen felekeztek a kelő siker elérésére, s törekvésüket a közönség tapsokkal jutalmazza is. A karok szintén jól működtek. Közönség közepszámú.

Ma „Angot” operette adatik, ez idejében már ötdzsör.

Magyarország kataszteri felmérése ez ideig annyira haladt, hogy az összes területnek 40 %-a, vagyis 2500 négyzszeg mérföld már fel van mérve. Az ország keleti része egészen Bihar megyéig, Debreczen városát is beleértve, Borsod- és Szatmármegyék kivételével, nyugoton egészen a hajdani soproni körletig Trencsén-, Nyitra- és Pozsonymegyék kivételével, föl van mérve, ugy szintén Horvátország és Szlavónia egészen. A múlt évben a magyar határvidéket vételet föl egészen, — a horvát határvidéket csak a líkai ezred területéig tenmaradt 55 mérföldre hiányzik; ez készen átvett földmérés. — Mely még a hajdani katonai kormányzat eszközölt.

UJDONSÁGOK. — Lapunkra még folyvást előfizethetni. Vidéki olvasóinkkal küldjük lapunkat azoknak, kik az előfizetési díjat be nem küldték, vagy megrendeléseiket megtenni elmulaszták.

szerszind felirat intézetett a miniszterhez, hogy rendelete sok esetben meg nem tartható, mivel gyakran a fizetések sürgetősek. A honvédi lakta nyá ügyében igen hazafias érdekléssel határozott a közgyűlés; a gyalogok lak-tanyája a péterfal serház helyiségebe tétetik, csakhogy a kormány az átalakítás feltételeit gét térítse meg, a lovas honvédek lak-tanyájá lesz az eddigi helyiség. — A belügyének, — nagy kölcsönt illetőleg azon rendeletére, — gét a kérdés együtt terjesztessék fel a kölcsön segéttel, jelentetik, hogy a nagy kölcsön kérdése később levén felterjesztetik. Az egyház által a város részére gazd. real. keresk. vetés attól elválasztva is felterjesztetik. Az egyház által a város részére gazd. real. keresk. vetés attól elválasztva is felterjesztetik. Az egyház által a város részére gazd. real. keresk. vetés attól elválasztva is felterjesztetik.

Tisza Kálmáné, jogászbánya, ma délután megérkezett városunkba; a vasutnál a jogászból bizottmányra. — Itt a farsang. Ma van a mulatási idey első napja. Teljesüljenek az ily szívek vágyai! — Dr. Pollacsek Gyula, a kereskedelmi közéletnoda igazgatója e hó 17-én folytatja s végzi be népszéri előadását a méter-mértékekről. Ez alkalommal ki fogja osztani a hallgatók közt a métermértékekről szóló művét.

Az iparegyesületi takaréks és hitelintézet hoinap január 8-ik napján d. u. 3 órával választmányi ülést tart. Tanácskozmány tárgyai: Mérleg s többi fontos tárgy. A fenitirt hitelintézet ügyes-n s tapintatos vezetésű az új igazgató Borsos Ferenc és a választmány által. Első működési évében már osztalékok is ad részvényeseinek.

A vágóhid ügyében, melynek felállítására a miklosuzati sorompó közelében elvonuló városárka melletti térséget is emlegetik, a múlt decz. hó 30-dikán a katonai és rendőri bizottság ülést tartott, és abban a terv bővebb tanulmányozása szempontjából 5 tagu bizottság választott Simonffy Imre főkapitány, Luchs Sámuel főmérnök, Hanke Leó, Vecsey Imre és Telegdi László tagok személyében.

A ref. egyház kebelében megüresedett két leánytanítói állomásra Lévai Lajos turkevi, Nagy Gábor tétélni, Bagoly Sándor bórvelyi, Porcsalmi Sámuel tásnadi, Harmati Gusztáv ugrai, Szűcs Ferenc h. vásárhelyi tanítók pályáztak. A nevelésügyi bizottság által mindannyian felterjesztettek ugyan választás végett az egyháztanács elé, de kiválon a három első tanító ajánlatik, természetesen bizonyítványaik alapján.

Báji jelentés. A debreczeni színházban folyó hó 18-én január hó 18-án a helybeli joghallgatók b á l e s t é l y e lesz. Bennteni-dijak a meghívott közönség részére: szeméiyenként 2 ft. o. é. Felső emeleti páholy 3 ft. Rendelkezhetni a jogászból rendezői bizottmányánál. Belépti jegyek előre válthatók: Szepessy Antal, Jerny Kálmán urak és Roth testvérek férj-dívatkereskedésében. — Bemonti-díjak a közönség részéről: Földszinti zártszék 1 ft. Emeleti zártszék 1 ft. Karzat 30 kr. Jegyek válthatók a bál napján a színházi pénztárnál. A nagy zenekart Znojemszki Gyula vezérleudi. A magyar tánczene-részeket Oláh Józsi jeles zene társulatával játszanja ismert kitűnőséggel. Az izletes és változatos tánczenéről kelőleg van gondoskodva. Az ételek és italok tiszta pontos kiszolgáltatását Torma István ur vállalta el, s több fele hideg és meleg ital tiszta pontos és gyors fel- és kiszolgáltatásáról és a mérsékelt árakról biztosítja a nagyérdemű közönséget, miért is annak figyelmébe ajánlja magát. — A cukrászatot Vikol János ur vállalta el. Kezdete 9 órakor.

A vadásztársulat, a mint előre jelzők, szombaton hajtvóadászatot tart a Halápon. Az ide vonatkozó rendszabályok már ismeretesek. Így csak az érdeklettek figyelmébe ajánljuk ezt ujojat.

Láng Berta kisasszony — hir szerint — nem fog szimpadunkon többé fellépni. Innen visszautazik Kassára.

A vivás-tanulás érdekében közhírré tétetik, hogy a virástanulás folyó év s hó 13-án délután 6-7 óra közt a főiskolai tornateremben vendi kezdetű, a beiratások Orvényi Vilmos művezető urnál nyagant történhetnek: f. év július végéig tanulási díj egyletit tagoktól 5 ft, nem tagoktól 7 ft követelhetik. Vívó, illetőleg tanítómester Walther Arthur hadnagy ur. Debreczen, 1875. jan. 6. Varga Lajos, elnök.

Szimpadunkon jövő vasárnap a „Tétkölző” látványos darab fog előadni bérletfolyamban.

A debreczeni bormérő társulat eddigi hosszu éveken át volt elnökének, Mercsi Antalnak előre haladt kora és testi gyengesége miatt lemondása folytán, elnökül Dobrai István polgárt választotta, előbbi elnökét azonban, életfogytiglan a tiszteletbeli elnökség tisztevel felruházta.

A gyönyg életre szölitják ifjainkat. Utzaszarkok nagy falragaszok láthatók városzerte. A hadkötelesséket már figyelmeztetik, hogy — annak idején talpon álljanak.

„Debrezen” 3-ik számában „éjtéli lárogatás” cím alatt közölt azon cikkre vonatkozólag, — a melyben az mondatik, hogy a bormérő társulatnak egy megbizotta éjtéiben álmából költött fel egy bizonyos korcsmáros és akkor követelte tőle a társulat irányában a tartozást: nem mulaszthatja el a nevezett társulat bizottsága megjegyezni, és ugyancsak hirlapilag közöndomásra juttatni egy részről, hogy a közlemény nem híven és nem a valóságnak megfelelőleg van közölve, a mennyiben ama bizonyos korcsmáros nem kellett álmából felkeltődni, mert annak neje — maga a férj betegesen felkeltődni — több vendége társaságában fen és ébren volt; másrészt pedig enyhitő körülményekpen azt is felemlíteni, hogy a társulat megbizotta nem is épen a fizetés követelése, hanem inkább idótöltés végett ment oda; egyuttal ugyanazt is felemlítvén, és kérdvén, de az illem határai között. Egyébiránt ezen egész eljárásra nézve azt is közöndomásra kívánja juttatni a helybeli bormérő társulat bizottsága, hogy az nem meghagyásból és utasításból, hanem az illető megbizott meggondolatlanágából történt, és mint jiyet nem helyesli, sőt a legnagyobb mértékben megőrzi és rosszálja, — minek folytán azon megbizotta által eddig viselt állomás a mai napról kezdve, más egyénnel töltsétt be. — A helybeli bormérő társulat bizottmánya nevében: D o b r a y István, társulati elnök.

Talál pénz. Ma délelőtt a Berghoffer István kereskedése előtt bizonyos összeg pénz találtatott, s szerkesztőségünkben letétezt. A tulajdonos kellő igazolás után átvetheti.

Néhány sebesültet kísérték közelebb városunkba — a sámsomi csatatérről. A korcsmáros verekedett össze mintegy 13 legény; elphaltak egymást jól, s most a kihágásért lakolnoki kell.

Iparstatisztika. A kapitányi hivatal mint iparhatóság különféle iparág óálló folytathatására a múlt december hóban 18 egyén részére adott ki iparhatósági igazolványt.

Az orsz. vásárok alkalmával elmaradhatlan járulék gyanánt tekinthető komédiák közül a legközelebbi vásárra még csak egynek a tulajdonosa jelenkezett Vingaról, a ki anatómiai muzeumát hozzatta el.

Az éjjel ismét esett néhány hüvelyknyi vastagságú hóréteg, s így az egész természet a téli színt viseli; de ama nagy hőesések, melyek egy évtizeddel ezelőtt is még rendszeren beálottak, nálunk ugy látszik, hogy most már a ritkaságok sorába tartoznak.

Barátságos helyreigazítás.

Beküldött. — T. szerkesztő ur! Mint lapjának szorgalmas olvasója, tegnap számában érdekel néztem végig a „Művelődéstörténelmi adatok” című tudósítást a város nyomdájában az elmúlt 1874-dik évben nyomtatott művekről. — Az illető tudósító maga is elismeri, hogy némileg hiányosak az adatok, melyekkel szolgálani akar, s én mindjárt bátor leszek öt kettőre is figyelmeztetni, és pedig a 7-dik és 10. sz. alatti közlés hibás voltára. Ugyanis a 7-dik sz. alatt áll: nagykárolyi népbank röpirata contra Novák Gusztáv. — Ez hibás. Azon röpiratot, mely mint tudjuk, sajtóper is vont maga után, nem a népbank adá ki, hanem azon társulat 13 tagja, még pedig saját nevék alatt. Hogy muit évi jul. 19-ikén tartott ülésében a társulatnak szóba került a röpirat, s azt az érdeklettek elfogadás végett ajánlották a jelenvitoknak igaz ugyan; de a mily haszontalan munka volt ez, ép oly nevétség is vala. Csak pressiót akartak az esküdtökre gyakorolni a banknak azon határozatával, — de nem ért semmit. Mert ha mindnyájan elfogatták a röpiratot, miért nem fogattak mindnyájan perbe is? — A 10-dik sz. a áll: Nagykárolyi 48-as kör röpirata contra Novák Gusztáv. Ez még tévesebb állítás, mert ezen röpiratot a körnek csak egy tagja bocsátá ki, szintén a nélkül, hogy megbizottást kapott volna. Igaz, hogy e tag a körnek főjegyzője volt valamikor, de a röpirat megjelenésekor már tényleg megszűnt e minőségében szerepelni és m. évi március 19-é tartott körgyűlésünkben Gründl Ede pénztárnok indítványára egyhangulgi, tüntetészerűleg

megrovatott azért, hogy a kör nevével visszaélt s egyhangulag megfosztatott hivatalától. Pedig barátai közül igen sokan voltak ott jelen, azok is örültek, hogy ama tollnak tulajdonosa bűnhődött. Ezeket egyrészt az igazság érdekében hozám fel, másrészt meg a népbank jőzán eszi tagjai, valamint a nagykárolyi volt 48-as kör iránti tiszteletemből kifolyólag. Debreczen, 1875. jan. 7. H e m m e r t M. a nagykárolyi népbank részvényese és a volt 48-as, s most „függetlenségi kör” tagja.

Uj vigjáték előszőr.

Debreczeni színház. V. bérlet. Szombat, jan. 9-én 1875. 1. szám.

A rablógyilkos.

Francia vigjáték 1 felv. Irta About Edmund. Fordította B. Béla. (Rendező: Egyűd.)

SEMELYEZET: Pérad Eugenia, fiatal özvegy Lukácsné. Ducamp Alfréd, testvére. Mándoki. Lecoineux, államügyész. Horváth. Angela, komorna) Pérad assz. Török. Jean, kertész) szolgálatában Mustó. Csendőr brigádosa. Boránd. 1-ső csendőr. Hegedűs. 2-ik) Nagy. Történik Pérad asszony fa usi kastélyában.

Ezt megelőzi:

Nem tud olvasni.

Bohózat 1 felvonásban. Irta Graudjean. Fordította Dalnoki. Végül: Vig operette 1 felv. Irta I. L. Harisch, zenéjét I. N. Jaisz, fordította Latabár Endre. Karagy Medgyesi Sándor. (Rendező Nándor.) Kezdete 7 órakor, vége 9 után.

Bécsi fősze jan. 7. (Távirati tudósítás.)

Eszt 105.—, cs. arany 5.25—; Napoleonarany 8.91.

Szerkesztői nyilt posta.

Sz. V. „Az istenhez.” Hazafini mely fájdalma méltánylást érdemel, de a koltemény nem illik lapunk keretibe. L. O. Nyiregyháza. Kárpótloni fogjuk ezt. Amaz ügyben nem szabad tagítani. A mit megtehessz ma, ne halaszd.

Felelős szerkesztő: SZATMÁRI KÁROLY.

Nyiltér. Eladó ház.

A néhai özvegy Beregszászi Pálné hagyatékához tartozó pétérfiaucezai — a nagytemplom mellett levő 344. sz. alatti ház külső földével örök áron eladó, a feltételek iránt a venni szándékosok velem Széchenyiuzezeai 1772. szám alatti lakásomon értekezhetnek.

Poos Gyula, végrendeleti végrehajtó. 16 1—3

H I R D E T É S E K.

Legócsóbb tüzelő szobafűtéshez és kovácsoláshoz A GOAKS melynek mázsája 1 ft 20 kr a légszeszgyárban, vagy házhoz szállitva 5 krral drágább. Megrendeléseket a városban bármikor elfogad Otrokocsi Végh János. Az igazgatóság. 10 2—3

FROHNER-szálloda Budapest. Van szerencsém ezennel a t. utazókat, valamint Budapest t. cz. lakosait értesíteni, miszerint én mai nappal a minden körökben ismert FROHNER-SZÁLLODÁT átvetttem és saját felügyeiletem alatt tovább vezetem. Midőn a t. cz. közönség az eddigi tulajdonos iránt tanusított bizalma reám átruházását kárni bátorokodom, főtörkövésem oda leszen irányozva, pontos és ügyes szolgálát, valamint kitűnő ételek és italok által igen tisztelt vendégeim elégtűltését ki nyerni, melylyel azoknak kegyébe ajánlva maradok legmélyebb tisztelettel Schmidt Nándor, szállodatulajdonos. 17 1—3

Debreczeni építkezési asztalos-egylet ajánlkozik a szakmájához tartozó minden munka, u. m. templomi, iskolai berendezések, irodai, gyógyszerári, kereskedelmi felszerelések, fényezett és festett szobai butorzatok, különösen az építkezéshez tartozó bármely tárgyak gyors, szilárd és jutányos árak mellett elkészítésére. Üzlethelyiség: Debreczenben, vargautca 2247. szám alatt. 665 4—10